PROPUNERILE UNIUNII SOVIETICE CU PRIVIRE LA TRATATUL DE PACE CU JAPONIA

— Discursul rostit de A. A. Gromiko la Conferința dela San Francisco —

SAN FRANCISCO, 7 (Agerpres). — *TASS transmite textul cuvântării rostită de A. A. Gromiko în ședința din 5 Septembrie a Conferinței dela San Francisco:*

„Domnule președinte, domnilor delegați,

Delegația sovietică consideră necesar să sublinieze dela început însemnătatea chestiunii tratatului de pace cu Japonia. Insemnătatea acestei chestiuni reiese chiar din faptul că obiectul agresiunii japoneze l-au constituit multe țări reprezentante la actuala Conferință, fără a mai vorbi de Republica Populară Chineză, al cărei popor a dus singur, timp îndelungat, lupta împotriva agresorului japonez, care îi cotropise teritoriul.

Incă în 1931, armata japoneză a invadat Manciuria. După ocuparea, timp de șase ani a Manciuriei, care a fost transformată de Japonia într'un cap de pod militar în vederea extinderii agresiunii pe continentul asiatic, Japonia militaristă a invadat în 1937 China Centrală și a ocupat centre de importanță vitală ale Chinei. In lupta împotriva agresorului japonez, poporul chinez a făcut uriașe sacrificii umane și materiale. Apărându-și independența în lupta împotriva agresiunii japoneze, luând asupra sa principala greutate a luptei împotriva acestei agresiuni, poporul chinez a adus o contribuție de neprețuit la cauza luptei împotriva militariștilor japonezi, grăbind astfel victoria definitivă a popoarelor iubitoare de libertate. Se știe prea bine că încă acum 13 ani Japonia militaristă a atacat Uniunea Sovietică în regiunea Vladivostokului, la lacul Hasan. Primind riposta cuvenită, militariștii japonez nu au renunțat totuși la planurile lor agresive cu privire la Uniunea Sovietică. In 1939, forțele agresive ale Japoniei au repetat atacul lor într'un alt loc, în regiunea Republicii Populare Mongole, lângă Halhin-Gol, pentru a pătrunde pe teritoriul sovietic. Dar și de data aceasta, deși au primit riposta cuvenită din partea forțelor armate ale Uniunii Sovietice, militariștii japonezi, după cum se știe, nu au renunțat la planurile lor agresive față de Uniunea Sovietică, neascunzând că scopul lor este cotropirea Extremului Orient Sovietic.

De pe urma agresiunii japoneze au avut de suferit o serie de alte state ale Asiei și ale Extremului Orient, printre care India, Birmania, Indonezia, Filipine.

In sfârșit, popoarele Statelor Unite ale Americii știu de asemenea ce înseamnă agresiunea japoneză, deoarece este încă proaspăt în memoria lor atacul Japoniei împotriva bazei militare navale a U.S.A. în Oceanul Pacific — Pearl Harbour. Acest atac împotriva U.S.A. a dat proporții și mai mari agresiunii japoneze. După acest atac, militariștii japonezi au atacat o serie de alte țări ale Asiei și ale Extremului Orient. Războiul s'a extins cuprinzând întreaga Asie. Timp de 15 ani, țările Asiei și ale Extremului Orient au fost supuse, una după alta, atacului militariștilor japonezi. Au fost necesare eforturile unite ale puterilor pentru a salvgarda independența țărilor atacate de agresorul japonez și pentru a crea condițiile în vederea stabilirii unei păci trainice în Extremul Orient. Numeroase țări ale Asiei și Extremului Orient au suferit pierderi grele apărându-și independența națională împotriva militariștilor japonezi.

Toate acestea arată că a sosit timpul să fie folosite condițiile ce s'au creat în urma zdrobirii agresorului japonez și să fie stabilită pacea în Extremul Orient. Călăuzindu-se tocmai de aceste considerente, Uniunea Sovietică a și propus în repetate rânduri să se ia măsuri practice care să asigure soluționarea acestei sarcini. In cursul ultimilor câțiva ani, ea a propus să se grăbească încheierea tratatului de pace cu Japonia. Se înțelege că Uniunea Sovietică a pornit totdeauna și pornește dela faptul că pacea trebue să fie democratică și să corespundă intereselor popoarelor, iar nu imperialistă, și în avantajul exclusiv al unor anumite cercuri de imperialiști nesățioși. Pacea trebue să fie de așa natură, încât să corespundă cu adevărat cererilor legitime ale statelor iubitoare de pace și, înainte de toate, ale acelora care au constituit obiectele agresiunii japoneze, să nu permită reînvierea Japoniei ca stat agresiv.

De aci reiese că trebue să fie vorba de un astfel de tratat de pace și de o astfel de reglementare pașnică cu Japonia, care să nu permită militarismului japonez să-și ridice din nou capul și care să asigure pacea și securitatea pentru toate țările Asiei și ale Extremului Orient. In aceasta sunt interesate nu numai statele care au avut de suferit de pe urma agresiunii japoneze, ci și poporul japonez, care plătește pentru crimele săvârșite de militariștii japonezi, care l-au târît în războiul agresiv împotriva altor țări și popoare. Interesele naționale ale poporului japonez cer ca între Japonia și celelalte țări și, în primul rând, statele vecine cu ea, să existe relații pașnice.

Delegația sovietică a considerat necesar să sublinieze însemnătatea chestiunii tratatului de pace cu Japonia, pentrucă nici pe departe nu poate fi vorba că toți participanții la actuala Conferință manifestă grija de a nu admite o asemenea situație în care militariștii japonezi să poată duce din nou Japonia pe calea agresiunii. Mai mult decât atât, proiectul americano-englez de tratat de pace cu Japonia, prezentat Conferinței, dovedește că autorii acestui proiect sunt proecupați mai mult de a netezi calea pentru reînvierea militarismului japonez și pentru a împinge din nou Japonia pe calea agresiunii și a aventurilor militare.

Aceasta se referă, în primul rând, la Statele Unite ale Americii, a căror politică față de Japonia a furnizat, în ultimii ani, suficiente dovezi ale faptului că guvernul Statelor Unite are propriile sale planuri față de Japonia, planuri care nu au nimic comun cu interesele unei adevărate reglementări pașnice cu Japonia și cu interesele menținerii și întăririi păcii în Extremul Orient.

1) Cu privire la principiile pe care trebue să se bazeze tratatul de pace cu Japonia

La examinarea chestiunii tratatului de pace cu Japonia se ridică, în primul rând, chestiunea — care sunt principiile ce trebue să fie puse la baza acestui tratat? Cum să se asigure neadmiterea transformării din nou a Japoniei într'un stat agresiv, cum să se asigure ca soarta Japoniei să nu fie luată din nou în mâini de militariști, care au și început să ridice capul în Japonia, proclamându-și fățiș și fără nicio jenă, planurile lor revanșarde.

Această sarcină poate fi soluționată cu succes dacă participanții la Conferință vor porni dela acele principii care și-au găsit expresia în cunoscutele acorduri internaționale referitoare la Japonia și a căror traducere în viață ar asigura neadmiterea reînvierii militarismului japonez.

Aceasta se referă, în primul rând, la astfel de acorduri ca declarația dela Cairo din 1943, declarația dela Potsdam din 1945 și acordul dela Yalta din 1945, potrivit cărora Statele Unite ale Americii, Marea Britanie, China și Uniunea Sovietică și-au asumat obligații precise, atât cu privire la terminarea războiului cu Japonia cât și la transformarea ei într'un stat democrat, iubitor de pace. Aceasta se referă de asemenea la astfel de acorduri ca declarația Națiunilor Unite din 1 Ianuarie 1942, potrivit căreia Națiunile Unite și-au asumat obligația de a nu încheia o pace separată cu statele inamice, inclusiv Japonia, și ca hotărîrile Comisiei pentru Extremul Orient formată din Uniunea Sovietică, Marea Britanie, Statele Unite, China, Franța, Olanda, Canada, Australia, Noua Zeelandă, India și Filipinele, hotărîri privitoare la politica principală față de Japonia și adoptate după terminarea războiului cu Japonia. Se știe că declarația dela Potsdam din 26 Iulie 1945 și hotărîrile Comisiei pentru Extremul Orient privitoare la politica principală față de Japonia, adoptate în conformitate cu această declarație, prevăd lichidarea militarismului japonez și neadmiterea unor condiții care ar permite reînvierea militarismului în Japonia. Prin hotărîrea Comisiei pentru Extremul Orient — „Politica de bază față de Japonia după capitulare" — din 19 Iunie 1947, Japoniei i se impun, în special, restricții severe în ceea ce privește forțele ei armate. In declarația dela Potsdam se subliniază necesitatea înlăturării puterii și influenței acelora care au înșelat și indus în eroare poporul japonez, „silindu-l să urmeze calea cuceririlor mondiale". In această declarație se subliniază de asemenea necesitatea de a se lua măsuri pentru a nu permite Japoniei să se reînarmeze și să urmeze calea cuceririlor. Acordurile puterilor cu privire la Japonia prevăd lichidarea militarismului japonez și transformarea Japoniei într'un stat iubitor de pace în stare să întrețină relații normale cu celelalte țări și popoare inclusiv statele vecine, care au avut îndeosebi de suferit de pe urma agresiunii japoneze. Acela care tinde cu adevărat să nu admită repetarea agresiunii japoneze și să asigure relații pașnice între Japonia și celelalte state, nu poate să nu împărtășească acest țel. Așa dar, sarcina demilitarizării Japoniei este una din principalele sarcini, care trebue să fie soluționată prin tratatul de pace cu Japonia. Aceasta înseamnă, înainte de toate, că tratatul de pace cu Japonia trebue să cuprindă prevederi care să limiteze efectivul forțelor ei armate — ale armatei terestre, flotei militare navale și aviației. Se știe că militariștii japonezi, pregătind agresiunea împotriva altor state, au creat numeroase forțe armate — armată terestră, flotă militară navală și aviație. In ajunul atacului Japoniei împotriva Pearl-Harbour-ului, efectivul armatei japoneze era de 3.200.000 oameni. In momentul capitulării Japoniei, în August 1945, efectivul armatei japoneze se ridica la aproximativ 6.000.000 oameni. Numai așa numita armată dela Kwantung, care era o armată japoneză de elită, aflată pe teritoriul Manciuriei ocupat de militariștii japonezi, avea aproape 1.000.000 de oameni. Se înțelege că toate aceste forțe armate ale Japoniei, excesiv de umflate, erau întreținute prin jefuirea populației muncitoare. Militariștii japonezi care, după exemplul partenerului lor întru agresiune — Germania hitleristă, și-au propus să transforme în sclavi ai lor țări și popoare întregi — țineau prea puțin seama de interesele vitale ale poporului japonez, strângeau tot mai mult șurubul impozitelor asupra țăranului și muncitorului japonez pentru a stoarce cât mai multe fonduri în vederea pregătirilor de război, iar apoi în vederea ducerii războiului.

Astfel, la pregătirea și încheierea tratatului de pace cu Japonia trebue să fie soluționată problema garanțiilor împotriva reînvierii militarismului japonez, garanții care să excludă posibilitatea repetării agresiunii japoneze. Este dela sine înțeles că după încheierea tratatului de pace, toate trupele de ocupație trebue să fie retrase din Japonia și că teritoriul acesteia nu trebue să fie folosit pentru baze militare străine.

Lipsa, în tratatul de pace, a unei indicații precise și clare în această privință ar fi contrară însuși țelului reglementării pașnice cu Japonia, care trebue să ducă la restabilirea suveranității ei, și ar fi, în același timp, contrară intereselor menținerii păcii în Extremul Orient. Acordurile susmenționate ale puterilor prevăd transformarea Japoniei într'un stat democrat. In declarația dela Potsdam se arată direct că „guvernul japonez trebue să înlăture toate obstacolele din calea reînvierii și consolidării tendințelor democratice în rândurile poporului japonez" In această declarație se spune de asemenea că „vor fi stabilite libertatea cuvântului, a religiei și a gândirii, precum și respectul față de drepturile fundamentale ale omului". In hotărîrile Comisiei pentru Extremul Orient „Politica de bază față de Japonia după capitulare"—se spune: „Poporul japonez va fi încurajat să-și desvolte năzuința spre libertățile individuale și spre respectarea drepturilor fundamentale ale omului, în special libertatea religiei, întrunirilor și asocierii, a cuvântului și a presei. El va fi de asemenea încurajat să-și formeze organizații democratice și reprezentative". Aceasta este a doua sarcină extrem de importantă, trasată de puteri încă în timpul războiului cu Japonia, — sarcina democratizării Japoniei. Punerea acestei sarcini este cu totul justificată. In Japonia militaristă stăpânea o clică reacționară. Intreaga viață politică și socială era pusă sub controlul acestei clici și al marilor concerne japoneze — Mitsubisi, Mitsui și altele, care o sprijineau. De aici rezultă că sarcina demilitarizării Japoniei și a neadmiterii reînvierii militarismului japonez, este indisolubil legată de sarcina democratizării vieții politice și sociale a țării, de sarcina creării în Japonia a unor rânduieli democrate, în ale căror condiții soarta țării să nu depindă de arbitrariul unui grup de reacționari militariști.

Aceasta înseamnă că tratatul de pace cu Japonia trebuie să cuprindă prevederi care să asigure realizarea principiului necesității reînvierii și consolidării tendințelor democrate în rândurile poporului japonez al necesității democratizării Japoniei, principiu exprimat în declarația dela Potsdam și în alte hotărîri ale puterilor. In legătură cu pregătirea tratatului de pace cu Japonia au o mare însemnătate chestiunile privitoare la desvoltarea economiei japoneze. Se știe că în trecut această economie a fost pusă în slujba cercurilor militariste. Desvoltarea ei era orientată în așa fel încât să pregătească industria japoneză și agricultura Japoniei pentru satisfacerea necesităților războiului. Una din trăsăturile caracteristice ale economiei japoneze, atât înainte de război cât și în timpul războiului, a fost militarizarea ei, ceea ce prejudicia nevoilor vitale ale poporului japonez. Principalele resurse ale industriei și agriculturii au fost îndreptate spre industria de armament și materiale strategice și nu pentru satisfacerea nevoilor populației pașnice. Aceasta înseamnă că tratatul de pace cu Japonia trebue să cuprindă clauze care să prevadă, paralel cu limitarea forțelor armate ale Japoniei, neadmiterea militarizării economiei ei. In acelaș timp tratatul de pace nu trebuie să ridice obstacole în calea desvoltării economiei japoneze de pace.

Acest principiu a fost formulat încă în declarația dela Potsdam, semnată, după cum se știe, de USA, Marea Britanie, China și URSS. Pornind dela acest principiu cuprins în declarația dela Potsdam, încă în Septembrie 1948, Guvernul Sovietic a prezentat în Comisia pentru Extremul Orient propunerea ca odată cu interzicerea restabilirii și creării industriei de război japoneze și cu stabilirea controlului respectiv asupra acestei interziceri, să nu se limiteze restabilirea și desvoltarea industriei japoneze de pace, care are drept scop satisfacerea necesităților populației japoneze, precum și desvoltarea comerțului Japoniei cu alte țări, în conformitate cu trebuințele economiei de pace ale Japoniei.

In observațiile sale din 7 Mai a.c., în legătură cu proiectul de tratat de pace cu Japonia difuzat anterior de guvernul USA, Guvernul Sovietic, pornind dela susmenționatul principiu, a insistat să nu se impună Japoniei niciun fel de restricții în desvoltarea economiei ei de pace, precum și să se ridice orice restricții în ceea ce privește comerțul Japoniei cu alte state. Mai este oare necesar să se vorbească pe larg despre faptul că asigurarea desvoltării nelimitate a economiei de pace a Japoniei și desvoltarea comerțului ei exterior, corespund nu numai intereselor menținerii păcii în Extremul Orient și ale instaurării unor relații de bună vecinătate între Japonia și alte state, în special cele vecine, dar corespund și intereselor poporului japonez? O asemenea desvoltare a economiei Japoniei ar fi deschis, pentru prima oară în fața poporului japonez, posibilitatea ridicării bunei sale stări. Impotriva includerii unor asemenea prevederi în tratatul de pace cu Japonia pot obiecta numai aceia care încearcă să înrobească economia japoneză, să o facă dependentă de interesele monopolurilor străine. Impotriva includerii unor asemenea prevederi în tratatul de pace pot obiecta numai acei care tind să orienteze și pe viitor desvoltarea economiei japoneze nu spre satisfacerea necesităților pașnice ale poporului japonez, nu spre consolidarea legăturilor economice naturale ale Japoniei cu alte state, ci spre militarizarea Japoniei, spre adaptarea economiei ei la planurile unui nou război în Extremul Orient, planuri urzite de unele mari puteri.

O sănătoasă economie de pace a Japoniei ar permite satisfacerea lesnicioasă a cererilor legitime ale unei serii de state care au avut de suferit de pe urma ocupației japoneze, cu privire la compensarea pagubelor pricinuite de agresorul japonez. Ar fi incomparabil mai ușor pentru Japonia să îndeplinească acest lucru decât să plătească aceste pagube prin folosirea în mod nemijlocit a muncii populației japoneze, cum prevede proiectul americano-englez. Nu este greu de înțeles ce anume a dictat propunerea cuprinsă în proiect. Ea a fost dictată de tendința de a folosi munca ieftină a muncitorului și țăranului japonez, fără să se țină sama de faptul că această formă de compensare a pagubelor, înrobitoare pentru Japonia va sustrage o parte considerabilă a forțelor ei de producție. Ea nu este în avantajul țărilor care pretind în mod legitim ca Japonia să compenseze pagubele pricinuite, fiindcă aceste țări dispun de un belșug de brațe de muncă ci în avantajul unor anumite mari puteri, care vor să profite de pe urma folosirii muncii ieftine a japonezilor. Tratatul de pace cu Japonia trebue firește, să soluționeze o serie de chestiuni teritoriale legate de reglementarea pașnică cu Japonia. Se știe că și în această privință, USA, Marea Britanie, China și Uniunea Sovietică și-au asumat obligații precise. Aceste obligații au fost exprimate în declarația dela Cairo, în declarația dela Potsdam și în acordul dela Yalta.

In aceste acorduri au fost recunoscute drepturile absolut incontestabile ale Chinei, acum Republica Populară Chineză, asupra unor teritorii care continuă să fie rupte de China. Este indiscutabil că teritoriile străvechi ale Chinei ce i-au fost smulse, ca insula Taiwan (Formosa), insulele Pescadore, Paracelsus și celelalte teritorii chineze, trebue înapoiate Republicii Chineze.

Sunt de asemenea indiscutabile drepturile Uniunii Sovietice asupra părții sudice a insulei Sahalin și asupra tuturor insulelor învecinate cu aceasta, precum și asupra insulelor Kurile, care se află astăzi sub suveranitatea Uniunii Sovietice.

Așa dar, la soluționarea chestiunilor teritoriale legate de pregătirea tratatului de pace cu Japonia, nu trebue să existe nici o neclaritate dacă sunt luate drept punct de plecare drepturile incontestabile ale statelor asupra teritoriilor pe care Japonia le-a cotropit prin forța armelor.

Acestea sunt principiile fundamentale care, în conformitate cu acordurile internaționale existente, trebue să fie puse la baza tratatului de pace cu Japonia și a căror înfăptuire ar însemna instaurarea unei păci trainice în Extremul Orient.

2) Proectul americano-englez nu este un tratat de pace, ci un tratat de pregătire războiului

Se naște, întrebarea, în ce măsură proiectul americano-englez de tratat de pace cu Japonia corespunde principiilor care au fost exprimate în acordurile corespunzătoare ale puterilor aliate cu privire la Japonia, și în consecință, în ce măsură corespunde ei intereselor menținerii păcii în Extremul Orient.

In legătură cu aceasta este în primul rând permis să se pună întrebarea — conține oare acest proiect vreo garanție împotriva reînvierii Japoniei ca stat agresiv? Din păcate el nu cuprinde niciun fel de garanții în această privință. Că acest proiect nu cuprinde niciun fel de garanții împotriva reînvierii militarismului japonez o dovedește chiar și faptul [că el] nu formulează nicio restricție cu privire la proporțiile forțelor armate ale Japoniei. Totuși, este bine știut că tratatele de pace încheiate după cel de al doilea război mondial cu alte state, printre altele tratatul de pace cu Italia, conțin prevederi clare și precise care limitează proporțiile forțelor armate ale respectivelor state. Din acest punct de vedere, Japonia este pusă însă într'o situație privilegiată în comparație cu alte state, deși nu există niciun temei pentru aceasta.

Așa dar, proiectul americano-englez este în totală contradicție cu principiile în baza cărora poate fi întocmit un adevărat tratat de pace cu Japonia, în măsură să instaureze pacea în Extremul Orient și să constitue o garanție împotriva repetării agresiunii japoneze.

Acest proect este de asemenea în contradicție cu hotărîrile Comisiei pentru Extremul Orient care, încă în 1947, în susmenționatul document intitulat „Politica de bază față de Japonia după capitulare" a pus sarcina desăvârșirii operei de demilitarizare fizică și spirituală a Japoniei prin efectuarea unei serii de măsuri care impun stabilirea unei perioade de control riguros, incluzând dezarmarea totală, înfăptuirea unei reforme economice având drept scop să lipsească Japonia de posibilitatea de a duce război, lichidarea influențelor militariste și înfăptuirea unei justiții severe față de criminalii de război. Această hotărîre a fost adoptată de toate statele — membre ale Comisiei pentru Extremul Orient: Australia, Canada, China, Franța, India, Olanda, Noua Zeelandă, Filipinele, URSS, Anglia și USA.

Autorii proiectului americano-englez de tratat de pace cu Japonia încearcă să atenueze însemnătatea acestui fapt, pretinzând că hotărîrea Comisiei pentru Extremul Orient nu ar avea însemnătate decât pentru perioada anterioară încheierii tratatului de pace cu Japonia. Nu este însă greu de dovedit totala netemeinicie a unor asemenea încercări. Este suficient să se menționeze chiar numai faptul că în această hotărîre sunt indicate în mod direct măsurile care trebue „să lipsească Japonia de posibilitatea de a duce război". Chiar din acest fapt reiese perfect clar că hotărîrea Comisiei pentru Extremul Orient are firește în vedere și întreaga perioadă postbelică.

Proiectul americano-englez de tratat de pace cu Japonia urmează calea practicii existente a autorităților americane de ocupație din Japonia, de reînviere a fel de fel de organizații militariste, de creare și extindere a bazelor militare, terestre, navale și aeriene în Japonia, de reconstituire a armatei terestre, a flotei maritime militare, a aviației și a fostelor arsenale militare japoneze care sunt lărgite și modernizate. Chiar de pe acum industria japoneză este reorganizată pentru producția de armament și de materiale militaro-strategice. Resursele materiale și de oameni ale Japoniei sunt folosite pe scară largă de Statele Unite în intervenția lor armată în Coreea, înfăptuită în mod ilegal sub steagul O.N.U.

Toate aceste măsuri efectuate de guvernul U.S.A. în Japonia, ca și proiectul americano-englez de tratat de pace cu Japonia examinat de noi, arată că guvernul U.S.A. ignorează obligațiile pe care și le-a asumat împreună cu celelalte state de a nu permite reînvierea Japoniei ca stat agresiv. Guvernul U.S.A. mizează pe restabilirea militarismului japonez, fapt împotriva căruia nu pot să nu obiecteze cu hotărîre statele care sunt realmente interesate în asigurarea unei păci adevărate în Extremul Orient. Astfel, proiectul americano-englez nu cuprinde niciun fel de garanții împotriva reînvierii militarismului japonez, garanții care să asigure securitatea țărilor care au suferit de pe urma agresiunii Japoniei militariste, cu toate că aceasta trebue să fie una din principalele sarcini în legătură cu pregătirea tratatului de pace cu Japonia. Proiectul americano-englez prevede intrarea Japoniei în grupări militare create sub egida Statelor Unite ale Americii, al căror țel nu are nimic comun cu interesele menținerii păcii în Extremul Orient. Este bine cunoscut țelul urmărit prin includerea în proiectul de tratat de pace a clauzei care prevede încheierea de acorduri militare între Japonia și alte state. Guvernul Statelor Unite urmărește ca în însuși tratatul de pace să fie hotărîtă dinainte chestiunea încheierii unui acord militar între U.S.A. și Japonia pentru ca astfel, chiar dela încheierea tratatului de pace cu Japonia, să fie predeterminată soarta ei ca bază militară americană. Sarcina neadmiterii reînvierii militarismului japonez și a asigurării în viitor a securității țărilor care au suferit de pe urma agresiunii japoneze este înlocuită de guvernul U.S.A. prin încheierea unui acord militar cu Japonia. Nu este greu de înțeles că încheierea unui asemenea acord va împinge și mai mult Japonia spre restabilirea militarismului, va încuraja și mai mult activitatea cercurilor militariste din Japonia, care, desconsiderând interesele naționale ale poporului japonez, sunt gata să pornească la noi aventuri militare împotriva statelor vecine. Proiectul americano-englez, care este un proiect de tratat de pace cu Japonia, îi impune obligația de a intra într'o grupare militară al cărei ascuțiș este îndreptat împotriva statelor vecine cu Japonia și înainte de toate împotriva Uniunii Sovietice și Republicii Populare Chineze. Aceasta reiese chiar și din faptul că din acordul militar prevăzut de proiectul americano-englez de tratat de pace este exclusă participarea unor țări ca Republica Populară Chineză și Uniunea Sovietică.

Caracterul real al acestei cereri, al cărei scop este de a lega de pe acum Japonia de mâini și de picioare prin obligații referitoare la participarea ei la o grupare militară în frunte cu U.S.A., nu poate fi camuflat prin niciun fel de frazeologie falsă despre dreptul Japoniei la „autoapărarea individuală și colectivă", întrucât pentru Japonia nu există niciun fel de amenințare din partea statelor vecine. In aceste condiții, referirile la necesitatea intrării Japoniei în grupări militare, sub pretextul autoapărării, nu sunt cu nimic justificate. Referirile la necesitatea pentru Japonia de a încheia acorduri și alianțe militare cu alte state sub pretextul că acest lucru ar fi dictat de interesele autoapărării Japoniei, sunt cu atât mai ridicole cu cât se știe că în decursul veacurilor Japonia nu, a fost supusă niciunui atac din partea nimănui. Astfel de referiri sunt făcute în mod vădit pentru a induce în eroare opinia publică în ceea ce privește adevăratele scopuri pe care autorii proiectului americano-englez le leagă de atragerea Japoniei în grupările lor militare agresive, deoarece aceste scopuri nu au nimic comun cu menținerea păcii în Extremul Orient

Atragerea Japoniei în grupări militare, prevăzută în proiectul americano-englez de tratat de pace, nu poate să nu provoace temeri statelor cu adevărat interesate în apărarea și menținerea păcii în Extremul Orient.

In această ordine de idei, este necesar să se amintească și chestiunea retragerii trupelor de ocupație de pe teritoriul Japoniei și a inadmisibilității creerii unor baze militare străine pe teritoriul japonez.

După cum se știe, în tratatele de pace încheiate după cel de al doilea război mondial, printre care în tratatul de pace cu Italia, se menționează precis că ocupația trebue să ia sfârșit în termenul cel mai scurt posibil și în orice caz nu mai târziu decât 90 zile după intrarea în vigoare a tratatului de pace.

Proiectul americano-englez (art. 6) conține în mod formal o astfel de prevedere. In același articol se vorbește însă de posibilitatea menținerii forțelor armate pe teritoriul japonez „potrivit sau în urma unor acorduri bilaterale sau multilaterale care sunt încheiate sau pot fi încheiate între una sau mai multe puteri aliate de o parte și Japonia de cealaltă parte". Este clar că clauza referitoare la retragerea trupelor de ocupație în curs de 90 zile este o frază lipsită de conținut și care nu spune nimic, folosită în mod evident pentru a induce în eroare pe oamenii naivi în privința sensului real al acestui articol al proiectului. Sensul lui real este însă că chiar de pe acum Japoniei îi sunt impuse acorduri potrivit cărora ea se obligă anticipat să pună la dispoziție teritoriul său pentru crearea de baze militare terestre, navale și aeriene, în conformitate cu planurile agresive ale U.S.A. în Extremul Orient.

Cine nu știe că de multă vreme între guvernul Statelor Unite ale Americii și actualul guvern japonez au loc tratative în legătură cu menținerea trupelor americane de ocupație pe teritoriul Japoniei și în legătură cu bazele militare americane din Japonia și după încheierea tratatului de pace cu Japonia? Cine nu știe că în cursul acestor tratative, guvernul japonez este supus unei presiuni brutale din partea Statelor Unite ale Americii sub controlul cărora se află de fapt în momentul de față viața politică și economică a țării?

In ceea ce privește proiectul americano-englez de tratat de pace cu Japonia, în partea care se referă la chestiunile teritoriale, delegația U.R.S.S. consideră necesar să declare că acest proiect încalcă în mod grosolan drepturile incontestabile ale Chinei asupra retrocedării insulei Taiwan, a insulelor Pescadore și Paracelsus și a celorlalte insule făcând parte integrantă din teritoriul Chinei, care i-au fost răpite de militariștii japonezi. Proiectul prevede numai că Japonia renunță la drepturile sale asupra acestor teritorii, dar soarta lor viitoare este trecută în mod intenționat sub tăcere.

De fapt însă, Taiwanul și insulele menționate sunt cotropite de Statele Unite ale Americii, iar U.S.A. dorește să dea o formă legală acestor acțiuni agresive prin proiectul de tratat de pace discutat aici. Soarta acestor teritorii trebue să fie însă limpede — ele trebue să fie înapoiate poporului chinez, stăpân al pământului său.

Exact în același mod, încercând să încalce în mod grosolan și drepturile suverane ale Uniunii Sovietice asupra Sahalinului de Sud, a insulelor învecinate cu acesta și a insulelor Kurile, care se află în prezent sub suveranitatea Uniunii Sovietice, proiectul se limitează de asemenea la menționarea că Japonia renunță la drepturile, titlurile și pretențiile asupra acestor teritorii, trecând sub tăcere apartenența istorică a acestor teritorii și obligația incontestabilă a Japoniei de a recunoaște suveranitatea Uniunii Sovietice asupra acestor părți ale teritoriului U.R.S.S. Nu mai spunem că prezentând propuneri de acest fel în chestiuni teritoriale, U.S.A. și Marea Britanie, care au semnat la timpul lor declarațiile dela Cairo și Potsdam, precum și acordul dela Yalta, au pornit pe calea celor mai grosolane încălcări a obligațiilor asumate în cadrul acestor acorduri internaționale.

Proiectul americano-englez prevede scoaterea de sub suveranitatea Japoniei a insulelor Riukiu, Bonin, Rosario, Volkano, Pares Vela, Marcus și Dayto și trecerea lor sub administrația Statelor Unite ale Americii sub pretextul stabilirii tutelei Națiunilor Unite asupra acestor insule. Se știe însă prea bine că o astfel de rupere a insulelor menționate de Japonia nu este prevăzută de menționatele acorduri ale puterilor și nici de hotărîrile Consiliului de Securitate, care are dreptul să pronunțe hotărîri numai cu privire la tutela asupra unor teritorii cu însemnătate strategică.

Aceasta înseamnă că cererea formulată în proiectul americano-englez este arbitrară și ilegală.

Este inutil să căutăm în proiectul de tratat de pace americano-englez prevederi care să se refere la democratizarea Japoniei. In această privință, proiectul nu corespunde cerințelor cărora trebue să le corespundă tratatul de pace cu Japonia, și aceasta în ciuda faptului că declarația dela Potsdam subliniază direct necesitatea democratizării Japoniei.

După cum am mai arătat și în hotărîrile Comisiei pentru Extremul Orient se vorbește despre necesitatea de a încuraja poporul japonez să formeze „organizații democratice și reprezentative", să respecte drepturile fundamentale ale omului. Care este în prezent situația în Japonia din acest punct de vedere reiese chiar și din faptul că dealungul întregii perioade de ocupație, cu aprobarea și încurajarea directă a autorităților de ocupație americane, sunt comise acte de agresiune împotriva sindicatelor japoneze, împotriva partidelor democratice și activiștilor democrați de seamă, împotriva organelor de presă japoneze progresiste.

In acest proiect nu se spune nimic nici despre inadmisibilitatea creării în Japonia a diferitelor organizații militariste și fasciste și a altor organizații similare, pericolul reînvierii cărora este cu atât mai real cu cât multe dintre ele au și început să acționeze pe față. Și aceasta, în ciuda faptului că în hotărîrea Comisiei pentru Extremul Orient se spune direct că „toate organizațiile pătrunse de spiritul militarismului și agresiunii vor fi reprimate cu energie". Toate acestea ne fac să ne gândim serios ce urmăresc autorii proiectului americano-englez de tratat de pace, pe ce cale vor ei să împingă Japonia?

Din analiza minuțioasă a proiectului americano-englez de tratat de pace cu Japonia reiese absolut limpede că acest proiect urmărește nu numai reînvierea militarismului japonez, ceea ce face real pericolul repetării agresiunii japoneze, dar urmărește în același timp să fie readuși la cârma țării militariștii și reacționarii care au mai dus Japonia la catastrofa națională.

In sfârșit, merită o atenție deosebită prevederile proiectului americano-englez consacrate chestiunilor economice. In privința chestiunilor economice, în proiect principala atenție este acordată consfințirii privilegiilor economice pe care le-au obținut în Japonia, după război și după ocuparea Japoniei, unele state și, în primul rând, Statele Unite ale Americii.

Proiectul conține prevederi elaborate în amănunt, care preconizează menținerea de către monopolurile străine a unei situații dominante în economia japoneză. Aceasta se referă la industria japoneză, la navigația japoneză, la comerțul exterior al Japoniei și la asigurarea a tot felul de drepturi și pretenții pentru firmele și persoanele juridice străine de Japonia, etc. In același timp, în proiectul de tratat nu se spune nimic despre necesitatea de a asigura Japoniei desvoltarea nestingherită a industriei ei de pace, a comerțului ei exterior, desvoltarea navigației ei maritime și a construcției de vase comerciale. Acest lucru nu poate fi considerat întâmplător. Nu este un secret cine este interesat să strângă în menghine industria japoneză și să inunde piețele japoneze cu produse industriale străine.

In zadar vom căuta în acest proiect indicații asupra faptului că Japoniei trebue să i se acorde accesul la resursele de materii prime pe bază de egalitate în drepturi cu celelalte state, în ciuda faptului că acest lucru a fost prevăzut direct în declarația dela Potsdam. O asemenea prevedere lipsește din proiect. Ea lipsește fiindcă acest lucru este în desavantajul Statelor Unite și al Marii Britanii, care încearcă să acapareze toate principalele resurse mondiale de materii prime.

Așa dar, proiectul americano-englez de tratat de pace cu Japonia prezentat Conferinței nu poate servi nici în cea mai mică măsură cauzei reglementării pașnice cu Japonia, nu poate asigura nici în cea mai mică măsură ne-repetarea în viitor a agresiunii japoneze. Proiectul de tratat americano-englez nu satisface și nu poate satisface niciun stat care este, nu în vorbe ci în fapte, pentru instaurarea unei păci trainice și pentru înlăturarea amenințării unui nou război. In special, un asemenea proiect nu poate să satisfacă țările Asiei și ale Extremului Orient ale căror popoare au resimțit cel mai puternic consecințele agresiunii japoneze și nu pot admite reînvierea militarismului japonez, care poartă în sine o amenințare permanentă a existenței pașnice a țărilor vecine din Extremul Orient. Iată dece proiectul americano-englez a provocat o atitudine negativă față de el din partea unei serii de țări — Republica Populară Chineză, India, Birmania și alte câteva țări.

In declarația sa din 15 August, Guvernul Central Popular al Republicii Populare Chineze a apreciat just proiectul de tratat americano-englez, declarând că „în fapt, acest tratat este un tratat de pregătire a unui nou război, iar nu un adevărat tratat de pace" și că el „înseamnă o amenințare la adresa popoarelor Asiei, violează pacea și securitatea în întreaga lume și prejudiciază interesele poporului japonez".

Se știe de asemenea că guvernul Indiei a condamnat proiectul americano-englez, declarând că nu poate participa la un astfel de tratat deoarece „reglementarea" prevăzută de el nu poate fi altceva decât o sursă de nemulțumire printre păturile largi ale poporului japonez și este menită să semene germenii discordiei viitoare și ai unui eventual conflict în Extremul Orient.

Făcându-se bilanțul, pot fi trase următoarele concluzii cu privire la proiectul americano-englez de tratat de pace:

1) Proiectul nu cuprinde niciun fel de garanție împotriva restabilirii militarismului japonez, împotriva transformării Japoniei într'un stat agresiv. Proiectul nu cuprinde garanția asigurării securității țărilor care au suferit de pe urma agresiunii Japoniei militariste. Proiectul creează condițiile pentru reînvierea militarismului japonez, pericolul repetării agresiunii japoneze.

2) Proiectul de tratat nu prevede de fapt retragerea trupelor străine de ocupație. Dimpotrivă, el consfințește menținerea forțelor armate străine pe teritoriul Japoniei și menținerea bazelor militare străine în Japonia și după semnarea tratatului de pace.

Sub pretextul autoapărării Japoniei, proiectul prevede participarea Japoniei la o alianță militară agresivă cu Statele Unite.

3) Proiectul de tratat nu numai că nu prevede obligația Japoniei de a nu adera la nicio coaliție îndreptată împotriva vreunuia din statele care au participat la războiul cu Japonia militaristă ci, dimpotrivă, netezește calea participării Japoniei la blocurile agresive din Extremul Orient create sub egida U.S.A.

4) Proiectul de tratat nu cuprinde nicio prevedere cu privire la democratizarea Japoniei, cu privire la asigurarea de drepturi democratice poporului japonez, ceea ce creează amenințarea directă a reînvierii în Japonia a rânduielilor fasciste dinainte de război.

5) Proiectul de tratat încalcă în mod grosolan drepturile legale ale poporului chinez asupra unei părți integrante a Chinei — Taiwanul (Formosa), insulele Pescadore și Paracelsus și alte teritorii rupte de China în urma agresiunii japoneze.

6) Proiectul de tratat contravine obligațiilor pe care și le-au asumat U.S.A. și Marea Britanie prin acordul dela Yalta cu privire la retrocedarea Sahalinului și transmiterea insulelor Kurile Uniunii Sovietice.

7) Numeroase prevederi economice urmăresc să asigure monopolurilor străine, și în primul rând celor americane, privilegiile obținute de ele în perioada ocupației. Economia japoneză este pusă într'o dependență înrobitoare față de aceste monopoluri străine.

8) Proiectul nesocotește, de fapt, cererile legitime ale statelor care au suferit de pe urma ocupației japoneze cu privire la compensarea de către Japonia a pagubelor pricinuite lor. In același timp, prevăzând compensarea pagubelor nemijlocit prin munca populației japoneze, el impune Japoniei o formă înrobitoare de reparații.

9) Proiectul americano-englez nu este un tratat de pace, ci un tratat de pregătire a unui nou război în Extremul Orient.

3) Cu privire la procedura pregătirii tratatului de pace cu Japonia

Nu este greu de înțeles prin ce se explică faptul că proiectul americano-englez de tratat de pace cu Japonia nu numai că nu cuprinde garanții împotriva reînvierii militarismului japonez ci, dimpotrivă creează condițiile pentru reînvierea Japoniei ca stat agresiv. Aceasta se explică prin faptul că planurile cu privire la Japonia ale autorilor proiectului americano-englez nu au nimic comun cu sarcina de a nu admite reînvierea militarismului japonez, de a asigura pacea și securitatea statelor care au suferit de pe urma agresiunii japoneze.

Tocmai statele care au suferit cel mai mult de pe urma agresiunii japoneze și care, din acest motiv, sunt cele mai interesate în neadmiterea repetării agresiunii, au fost înlăturate dela participarea la pregătirea tratatului de pace cu Japonia. Și aceasta, în ciuda faptului că procedura după care trebue pregătit tratatul de pace cu Japonia a fost stabilită de acordul dela Patsdam, prin care a fost confirmat Consiliul miniștrilor afacerilor externe al celor cinci puteri — U.R.S.S., U.S.A., China, Marea Britanie și Franța — și de cunoscuta declarație din 1 Ianuarie 1942 a Națiunilor Unite, care prevede că nu trebue să fie încheiate tratate de pace separate cu statele care se aflau în război cu puterile aliate și unite.

In acordul dela Potsdam se arată direct că Consiliul miniștrilor afacerilor externe este creat, în primul rând, în vederea „lucrărilor pregătitoare pentru reglementarea pașnică" și că, la întocmirea tratatelor de pace respective, „Consiliul va fi format din membri reprezentând acele state care au semnat condițiile de capitulare dictate acelui stat inamic la care se referă sarcina respectivă".

Așa dar, în chestiunea privitoare la procedura pregătirii tratatului de pace cu Japonia nu există nicio neclaritate. Aceia care respectă, nu în vorbe, ci în fapte, obligațiile pe care și le-au asumat potrivit acordurilor internaționale trebue să urmeze întocmai procedura pregătirii tratatului de pace cu Japonia indicată în aceste acorduri. Nu poate exista nicio justificare pentru faptul că guvernele U.S.A. și Angliei au acaparat pregătirea tratatului de pace și, în prezent, împing alte state să încheie tratatul separat cu Japonia pregătit de ele.

Este cazul să amintim că tocmai o asemenea procedură a fost aplicată la timpul său cu prilejul pregătirii tratatelor de pace cu Italia, Bulgaria, Ungaria, România și Finlanda. După cum vedem, experiența confirmă de asemenea justețea cererii Uniunii Sovietice, precum și a Republicii Populare Chineze — al cărei guvern și-a exprimat în repetate rânduri punctul de vedere în această privință — cu privire la necesitatea respectării riguroase a procedurii pregătirii tratatului de pace cu Japonia, care pune pregătirea tratatului de pace în sarcina Consiliului miniștrilor afacerilor externe. Ca și la încheierea tratatelor de pace cu celelalte țări, la pregătirea tratatului de pace cu Japonia trebue să participe, bine înțeles, toate celelalte țări care au fost în războj cu Japonia. Guvernul Sovietic a prezentat o propunere în acest sens încă din 1947, în nota din 30 Decembrie 1947 adresată guvernului chinez de atunci și în nota din 4 Ianuarie 1948 adresată guvernului Marii Britanii.

Guvernul Statelor Unite și-a arogat dreptul de a prelua inițiativa pregătirii tratatului de pace cu Japonia și, după cum se știe, în ciuda obligațiilor pe care și le-a asumat, obiectează categoric împotriva însărcinării Consiliului miniștrilor afacerilor externe cu pregătirea tratatului de pace. In sprijinul acestei poziții este adus argumentul că o asemenea procedură ar tărăgăna pregătirea tratatului de pace. Totuși, șubrezenia acestei afirmații este evidentă, fapt dovedit chiar și de aceea că tocmai datorită împrejurării că Consiliul miniștrilor afacerilor externe a făcut acest lucru în alte cazuri, a fost posibilă încheierea tratatelor de pace cu cele cinci țări susmenționate, încă cu patru ani în urmă.

(Continuare in pag. 4-a)